

Protokół przesłuchania świadka

Warszawa, dnia 5 lutego 1946r.

Sądu Apelacyjnego
Sędzia Okręgowy Stanisław Popiński II sądu Okręgowego w Warszawie

Stanisław Popiński delegowany do Komisji Badania Zbrodni

Niemieckich przesłuchał nizej wymienionego w charakterze świadka. Po

uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie, oraz

o znaczeniu przysięgi. Sędzia odebrał od niego przysięgę na zasadzie

art. 109 k.p.k. poczem świadek zeznał co następuje:

Imię i nazwisko Sabina Ruchwińska

Data urodzenia 27 III 1916r.

Imiona rodziców Bronisław i Bronisława

Zajęcie pracownica cukrowni Sarsajcarskiej w Warszawie

wykształcenie 7 edycji w szkole przyrodniczej

miejsce zamieszkania Frąckujskiego 17

wyznanie n. kat.

karalność niekaralność

W roku 1944 mieszkaliśmy pod tym samym nr 17 przy ul. Podrywińskiego razem z mężem moim Janem, mającym wówczas lat 32 i dwójkę dzieci: Bogdanem, mającym rok i miesiąc i Mariem, mającym 3 miesiące. Za tym mieszkaniem przy nas matka męża Anna, mająca lat 67. Mąż był przedsiębiorcą z latkami. Brałem wspólnie prowadzony awans w karierze. Przy wybuchu powstania w dniu 1 sierpnia 1944 r. mąż był w domu. W powstaniu udziału nie brał. Na początku powstania walce toczyły się daleko od nas. My mieszkaliśmy

liwny na krańcach Woli. Mimo to w dniu 21 sierpnia
o godzinie 4 popołudniu wesoło kręcił się niemiecki
w uniformach kolejarzy niemieckich
wzbijanych w karabiny. Mąż Frymat na
razu młodego synka. Jeden z niemieców
wywrwał z ręki męża dziecko, rzucił je na
podłogę, a następnie krzyknął: „Do męża
yheranus”. Niemcy wyprowadzili męża
na podwórze, a następnie zaczęli tam
wyprowadzać innych mężczyzn z sąsied-
nich mieszkań. Jednocześnie z tym,
kiedy Niemcy wyprowadzali z do-
mu męża mego zabrali oni leżący
na otomanie szorty moje, w których
była cała moja kasa - złoty zegarek,
dwa pierścienie złote: jeden z brylantem,
a drugi z rubinem, kolczyki złote i około
2000 zł gotówki. Niemcy po zaarrestowa-
niu męża mego oraz jeszcze sześciu
mężczyzn doprowadzili ich na kolej.
Wśród aresztowanych mężczyzn byli
Henryk Wójciszak, Waldemar Kowtrecza,
Leopold i Christian Kudtarczy (ojciec i syn). Ci
wszyscy byli lokatorami naszego domu.
Jednym był zabrany Mieczysław Baran
zamieszkały na Woli (adresu bliżej nie
znam), który jak waz przyszedł do mego mę-
ża i został zatrzymany na korytarzu
naszego domu. Widnym zatrzymany był

Michał Jorini, zamieszkały na ul. Podryń-
skiego pod nr 9. Ten ostatni był wódz za-
branych najstarszy. Miał przede sobą
z pozostałych najmłodszym był Zori-
stan Kudacki. Miał lat 17. Jego ojciec do-
piero miał 100 lat czterdziętych, Wojciech miał
lat 18, a Kostroma - 14. To wyprawa nadrenni-
miej i wreszcie jego towarzyszy Niem-
cy poprowadzi ich w stronę torów
kolejowych. Tu zdrgytem wyrwie jeźdźce
miej na podwozie jego starca. Więcej
już meza smego zymym nie zobaczytem.
Najajutrz rano tj. 3 sierpnia przy-
szedł do nas jeden kolejarz - Janki
poowiedział że na torach kolejowych
okolo ulicy Armatniej był wielkim
kontraktanym wozem. Nikt z nas
pozostających w domu kobiet nie
mógł z powodu wozu wychodzić w
okolice walc wyjść z domu, by zoba-
czyć, kto został rozstrzelany. Tak
przesiadaliśmy z dziećmi w naszym mies-
kanie całe tygodnie. Dopiero w ostat-
nich dniach sierpnia o cistej dacie nie
pamiętam. Wyszli Niemcy i zaczęli
nam ofiarować mieszkanie. Ofie z matką
miej zabraliśmy dzieci i trochę rzeczy
wyszliśmy z domu przedpołudniem
do Turkowa. Nie widziałem tego jak

Niemcy w toku powstania zabijali masowo ludzi i
pobili. Styrzalam o tym tylko z opowiadani
sionych ludzi. Z Omurowa dostatywny sie do
Bozej Woli w pow. Stanski i wróciłyśmy
do Warszawy w końcu stycznia ubiegłego
1945 roku. do domu naszego nie mogłyśmy
powrócić, bo Niemcy po wypędzeniu
nas spalili go nie w toku walk, bo
koto niego nalki się nie toczyły.

Pracownicy gazowni, niecierpiąc do
naporecht tego domu powiadzie-
li nam, że Niemcy umyślnie spa-
lili bez żadnej przyczyny. Stwier-
dzić to może świadek Stefan Jimie-
nia nie znam) mieszkający przy ga-
zowni na naszej ulicy. Janusza w tym
w oficynie tego domu naszego, która
się nie spaliła. Na miejscu tam gdzie
nam mówiono, że Niemcy rozstrzelali
siedmiu mężów i żony i ich rodziny
ostatnie siedem zwłok mężów
złaska przelanych ziemi. Para-
garnikiem ziemi znaleziono ja i inne
kobiety zwłoki jego męża i jego
towarzyszy. Nie oglądałam bliżej zadr-
nych mężów i ich podratowuch, le-
mam wrażenie, że był samymi w tym
Pochowaniem męża na cmentarzu
na Woli. Ten i jego towarzysze byli zabici,
tak jak ich zabrali w ich niewolniczych

18 1842.
Donson

Zwisk niemców, którzy zabrali z
męża i jego towarzyszy nie znam.
Odsyłać nie mogę. Irene Wajciak matka Jurego mi wari-
Rudzińskiej przy pomocy Adama
nie znam

Sofia Rykińska